

Міністерство освіти і науки України
Полтавський державний аграрний університет
Департамент агропромислового розвитку Полтавської ОВА
ННЦ «Інститут аграрної економіки» НААН України
ГО «Науково-дослідний інститут соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
ТОВ «Науково-виробничий центр сертифікації,
метрології та стандартизації»
Дніпровський державний аграрно-економічний університет
Science and research institute of social and economic development (Чехія)
Leibniz institute of agricultural development
in transition economies (Німеччина)
International centre for enterprise and sustainable development (Гана)
ISMA University (Латвія)
Administration of the universidad Carlos III de Madrid (Іспанія)
School of marketing, UNSW business school UNSW Sydney (Австралія)
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)

Матеріали

VI Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»

19 травня 2022 р.

Полтава 2022

УДК 005 «20»

М 50

Менеджмент XXI століття : глобалізаційні виклики : матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції, 19 травня 2022 р. Полтава : ПДАУ, 2022. 1293 с.

У матеріалах конференції розглядаються загальнодержавні, галузеві та регіональні аспекти методології та практики сучасного менеджменту.

Збірник розрахований на науково-педагогічних працівників, аспірантів, студентів закладів вищої освіти, фахівців-практиків.

Редакційна колегія:

В.І. Аранчій, к.е.н., професор, ректор Полтавського державного аграрного університету,

О.А. Галич, к.е.н., професор, перший проректор Полтавського державного аграрного університету,

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

М.В. Зось-Кіор, д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

Viktorija Riashchenko, Dr.oec., Prof., Expert of Latvian Council of Science, ISMA University of Applied Science, Riga, Latvia,

Д.В. Дячков, д.е.н., доцент, професор кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету,

І.П. Потапук, к.е.н., доцент, доцент кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

Матеріали друкуються мовою оригіналів.

За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори.

© Розповсюдження та тиражування без офіційного дозволу ПДАУ заборонено

крученої двері» створює механізм для міграції робітників між державною службою та комерційними установами. Зокрема, «ефект човників» створює також механізм, але для переходу колишніх вищих службовців державного апарату після їх відставки у фірми тієї самої сфери, яку вони нещодавно очолювали, що зумовлювало підсилення корупційних ризиків [1].

Таким чином, моральні та етичні проблеми в органах публічної влади представляють чималий інтерес для України в частині орієнтування та запозичення передового досвіду зарубіжних країн, серед яких як США, Австрія, Азербайджан, Албанія, Боснія і Герцеговина, Вірменія, Індонезія, Іспанія (Каталонія), Канада, Косове, Китай, Латвія, Литва, Маврікий, Північна Македонія, Молдова, Німеччина, Панама, Румунія, Сербія, Сінгапур, Таїланд, Туреччина, Україна, Філіппіни, Хорватія, Чорногорія, Естонія, Японія.

Список використаних джерел:

1. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13 січня 2011 р. *Відомості Верховної Ради України*. № 32. 2011. Ст.314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 10.04.2022).
2. The official site of Understanding Civil Cervice (2019), «Civil Cervicee Ethics». URL: <https://www.civilservant.org.uk/ethics-homepage.html> (дата звернення: 20.03.2022).
3. The official site of The U.S. Office of Government Ethics (OGE) (2020), «Ethics Training Tools Templates». URL: <https://www.oge.gov/web/oge.nsf/Resources/Ethics+Training+Tools+and+Template+s> (дата звернення: 20.03.2022).
4. Tjiptoherijanto, P. (2018), «Reform of the Indonesian Civil Service: Looking for Quality», *Economics World*, vol. 6, pp. 433-443.

Т.О. Щетініна, к.і.н., доцент,
А.В. Захарова, здобувач вищої освіти
Полтавський державний аграрний університет

КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДСЬКОСТІ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ЕТАПИ РОЗВИТКУ

За роки становлення демократичного суспільства в Україні відбулося глибоке осмислення рівнів, масштабу та напрямів

взаємодії між публічною владою та громадськістю. Якщо на початковому етапі постперебудовне суспільство сприймало будь-який діалог з владою як історичний прорив та прояв демократії і свободи, то з часом прийшло розуміння, що така взаємодія має носити систематичний характер, виступати елементом постійного взаємозв'язку органів державної влади з широкими колами громадськості і охоплювати не тільки глобальні суспільно-політичні питання, але й відображати буденні, поточні турботи громадян. З метою реалізації відповідної взаємодії український уряд ще у 2007 році затвердив «Концепцію сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства» [1]. Даний нормативно-правовий акт визначав можливість реалізації різних форм взаємодії публічної влади, в особі органів виконавчої влади, з громадянським суспільством, в особі різноманітних його інституцій (до них, згідно вказаного розпорядження уряду, належать: громадські організації, професійні і творчі спілки, організації роботодавців, благодійні та релігійні організації, недержавні засоби масової інформації тощо), в залежності від масштабу такої взаємодії, а також її цілей і характеру. Зокрема, було визначено наступні форми: а) участь громадськості у розробленні та обговоренні проектів нормативно-правових актів з питань розвитку держави, прав і свобод людини та громадянина; б) здійснення громадського контролю за діяльністю органів виконавчої влади у формі громадського моніторингу, підготовки, подання органам виконавчої влади експертних пропозицій; в) утворення спільних консультативно-дорадчих та експертних органів, рад, комісій, груп для забезпечення врахування громадської думки; г) виконання спільних проектів інформаційного, аналітично-дослідницького, благодійного і соціального спрямування; д) проведення органами виконавчої влади моніторингу і аналізу громадської думки, забезпечення своєчасного публічного реагування на пропозиції та зауваження громадськості.

Вказаний перелік форм є лише частиною тих, що були зазначені у документі, але й в останньому уряд не ставив на меті регламентувати форми взаємодії влади та громадськості. До вказаних у розпорядженні уряду потрапили такі форми, які на

той момент вже набули достатньо широкого розповсюдження.

Зазначимо, що на початковому етапі розгортання взаємодії органів публічної влади та інститутів громадянського суспільства необхідно було навчити громадські організації результативній співпраці. Наприклад, ще у 2010 році в Україні проводили семінари-тренінги на тему «Покращення взаємодії влади і громадськості в питаннях реалізації статутних завдань громадськими і благодійними організаціями та їх залучення до ухвалення рішень», у роботі яких взяли участь 83 громадські організації із 12 областей та міста Києва [2].

Поступове вибудовування взаємодії публічної влади та громадськості призвело до подальшого поглиблення та якісного переосмислення сутності процесу взаємодії. Зокрема, все більше уваги науковців зосереджено на комунікативній взаємодії, яку навіть розглядають як комунікативне партнерство [3]. І хоча значення у наш час комунікативної взаємодії, а тим більше партнерства, важко переоцінити, «експерти оцінюють інформаційну відкритість органів державної влади як недостатню, а практику «партнерства та діалогу владного і громадянського секторів» – як суттєво обмежену» [3, с.136].

Паралельно із розвитком демократичності та відкритості у питаннях взаємодії влади та суспільства, відбувались суттєві зрушення у сфері місцевого самоврядування, що призвело до успішної реалізації в Україні реформи децентралізації. У зв'язку з цим у процесі налагодження взаємодії між публічною владою та інститутами громадянського суспільства фактично постав новий етап, у ході якого вектор взаємодії необхідно було спрямувати на побудову співпраці з органами місцевого самоврядування.

Як і в ході попередніх етапів взаємодія інститутів громадянського суспільства з органами публічної влади покликана демонструвати прозорість та відкритість, сприяти налагодженню системної комунікації між мешканцями територіальної громади та органами місцевого самоврядування. З переходом процесу розвитку комунікативної взаємодії на рівень місцевого самоврядування визначилися проблеми, яких не було на регіональному або державному рівні на попередньому етапі. Якщо раніше взаємодія, у тому числі

комунікативна, будувалася завдяки активній спільноті традиційно зосередженій у столиці, обласних центрах, то тепер пробудитися до активного громадського життя має кожна територіальна громада. Об'єктивно далеко не кожна громада може продемонструвати належну громадську активність. Також, на відміну від керівного складу органів державної влади, посадові особи яких мають високий рівень освіти, досвід роботи із застосуванням сучасних управлінських підходів, управлінці рівня територіальних громад самі потребують не лише усвідомлення необхідності взаємодії з громадськістю, але й опанування певних успішних практик відповідної комунікації.

Запропоновані етапи становлення комунікативної взаємодії публічної влади та інститутів громадянського суспільства мають досить умовний характер. Важливо було показати тривалість, та поступовість цього процесу, спрямованого на включення у взаємодію влади та суспільства кожної громади в Україні.

Список використаних джерел:

1. Концепція сприяння органами виконавчої влади розвитку громадянського суспільства: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 21 листопада 2007 року №1035-р (втрата чинності від 20.06.2012). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1035-2007-%D1%80#Text> (дата звернення: 10.05.2022).
2. Взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства. Міністерство юстиції України: офіційний сайт. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_33679.
3. Рачинська О. А. Комунікативне партнерство як механізм оптимізації комунікативної взаємодії у сфері публічного управління. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2020. Вип. 2 (45). С.135-145. doi 10.33287/102029.

А.В. Дивнич, старший судовий експерт
відділ економічних досліджень Полтавський НДЕКЦ МВС України

ФУНКЦІЯ КОНТРОЛЮ В МЕНЕДЖМЕНТІ ЯКОСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ

Ефективний захист прав і свобод може бути гарантованим за умови належного експертного забезпечення правосуддя, без якого унеможливорюється розвиток національної економіки України.

Організація діяльності підрозділів Експертної служби МВС

<i>О.М. Чернишева</i> СТРАТЕГІЧНИЙ АНАЛІЗ ПІДПРИЄМСТВ ХІМІЧНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ	703
<i>О.О. Чернушкіна, Т.В. Дімітрова</i> ТЕНДЕНЦІЇ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ХМЕЛЬНИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	706
<i>О.О. Чернушкіна, К.О. Польова</i> ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОСТІ	708
<i>В.С. Чубань</i> СПРАВЛЯННЯ ОКРЕМИХ ПОДАТКІВ І ЗБОРІВ У ПЕРІОД ВОЄННОГО СТАНУ	711
<i>Н.В. Чуйко, А.А. Воронкова, К.Г. Храпач</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ РОСЛИННИЦТВА В УКРАЇНІ	714
<i>І.М. Шупта, Д.О. Тихонова</i> МОРАЛЬНІ ТА ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	717
<i>Т.О. Щетініна, А.В. Захарова</i> КОМУНІКАТИВНА ВЗАЄМОДІЯ ГРОМАДСЬКОСТІ З ОРГАНАМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ: ЕТАПИ РОЗВИТКУ	719
<i>А.В. Дивнич</i> ФУНКЦІЯ КОНТРОЛЮ В МЕНЕДЖМЕНТІ ЯКОСТІ ПРИ ПРОВЕДЕННІ СУДОВИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ	722
<i>Є.В. Сидоренко</i> ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ В УПРАВЛІННІ ГРОМАДАМИ ...	725
<i>К.В. Літвінчук</i> ЕКСПОРТНА ДІЯЛЬНІСТЬ, ЇЇ РОЛЬ ДЛЯ ПІДПРИЄМСТВ ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ	728
<i>В.Р. Писарькова</i> КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ РЕГІОНІВ: ІНСТРУМЕНТИ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	729
<i>Т.М. Помф'юк</i> ОБМІН ДОСВІДОМ З ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ З ІНШИМИ КРАЇНАМИ У КОНТЕКСТІ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УКРАЇНІ	732
<i>Д.В. Томенко</i> ДІЯЛЬНІСТЬ СУЧАСНОГО СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ПІДГРУНТЯ РОЗВИТКУ МОЛОДІЖНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ	736